

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **T.**, zastúpeného JUDr. J. proti žalovanému **JUDr. V.** správcovi konkurznej podstaty úpadcu I., **o vylúčenie veci z konkurznej podstaty**, ktorá sa viedla na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 54 Cbi 18/2006, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 6. septembra 2007 č. k. 6 Obo 303/2006–116, takto

r o z h o d o l :

Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa rozsudkom z 19. októbra 2006 č. k. 54 Cbi 18/2006–96 konanie v časti zastavil, vo zvyšku žalobu zamietol a účastníkom náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca žalobou z 26. júla 2006 žiadal vylúčiť veci z konkurznej podstaty úpadcu I., a to časti diela podľa Zmluvy o dielo č. X. z 5. apríla 2005 a pre prípad, že by toto nebolo možné, žiadal uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 4 089 183,-- Sk s 19% DPH a 13,5% úrokom z omeškania od 30. júna 2006 do zaplatenia. Podľa zmluvy o dielo mal žalobca pre úpadcu vykonať stavebné práce pre stavbu „čistenie odpadových vôd ENO“, ktoré čiastočne vyhotovil a odovzdal úpadcovi. Žalobca vykonal dielo v cene 410 100,-- Sk. Cenu diela úpadca riadne a včas nezaplatil. Žalobca od zmluvy o dielo odstúpil z dôvodu, že objednávateľ neuhradil fakturovanú sumu ani v dodatočnej lehote a svoju pohľadávku vo výške 488 019,-- Sk prihlásil prihláškou do konkurzného konania. V časti o vylúčenie veci z konkurznej podstaty vzal žalobca žalobu

späť, súd preto konanie v tejto časti zastavil. V konaní bolo preukázané, že správca konkurznej podstaty predal celé dielo, teda aj so súčasťami, zhotovenými žalobcom, za cenu 21 595 575,-- Sk hlavnému objednávateľovi, a dielo sa stalo vlastníctvom inej osoby odlišnej od žalobcu. Súd žalobu zamietol, nakoľko dospel k záveru, že nie je možné časti diela, zhotovené rôznymi zhotoviteľmi, fyzicky oddeliť, aj keď je možné určiť hodnotu rôznych jeho častí pomocou stavebných podkladov a znaleckého posudku, žalobca si mal uplatniť právo na plnenie za celé ním zhotovené dielo v konkurznom konaní, pretože v čase vyhlásenia konkurzu na základe odstúpenia od zmluvy zmluvný záväzok už zanikol, pohľadávka z titulu náhrady škody bola splatná, vedel vyčíslit' cenu toho, čo bolo zhotovené, hoci neodovzdané, a čo správca neskôr ako jeden celok predal.

Na odvolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací rozsudkom zo 6. septembra 2007 č. k. 6 Obo 303/2006–116 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 4 089 183,-- Sk istiny s 19% DPH a 13,5% úrokmi z omeškania od 30. júna 2006 do zaplatenia a náhradu trov konania vo výške 133 045,50 Sk. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na § 548 ods. 2 Obchodného zákonníka, podľa ktorého, ak zhotoviteľ odstúpil od zmluvy pre omeškanie objednávateľa a ak prekážka pre splnenie povinnosti objednávateľa nespočíva v okolnostiach vylučujúcich zodpovednosť (§ 374), patrí zhotoviteľovi cena, na ktorú má nárok na základe zmluvy. Od tejto ceny sa však odpočíta to, čo zhotoviteľ ušetril nevykonaním diela v plnom rozsahu. Odvolací súd mal za preukázané, že žalobca od zmluvy o dielo odstúpil pre omeškanie objednávateľa (úpadcu) s platením za odovzdané dielo. Keďže majetok, ktorý bol predmetom vylučovacej žaloby, žalovaný predal, žalobca mohol žiadať len vydanie výťažku z predaného majetku. Na základe uvedeného odvolací súd konštatoval, že žalobcovi vznikol nárok na vydanie peňazí z výťažku z predaného majetku podľa § 19 ZKV v spojení s § 548 ods. 2 Obchodného zákonníka.

Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 5. novembra 2007.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie. Navrhol zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V dovolaní uviedol, že odvolací súd nesprávne právne vec posúdil. Správca konkurznej podstaty nebol vyzvaný

žalobcom na plnenie. Žalobca dávno pred vyhlásením konkurzu odstúpil od zmluvy o dielo, a teda nastúpil režim podľa § 344 a nasl. Obchodného zákonníka. Zmluva týmto odstúpením zanikla, preto súd nemohol použiť termín cena. Čo je cena, hovoria osobitné predpisy, napr. zák. o cenách. Ak žalobcovi patrilo vrátenie plnenia (nie ceny), potom súd nemohol rozhodnúť, že k istine patrí daň z pridanej hodnoty. Úrok z omeškania pokladá žalobca tiež za sporný z dôvodu, že až na pojednávaní požiadal žalobca o náhradu – vrátenie plnenia. Keďže žalobca odstúpil od zmluvy dávno pred vyhlásením konkurzu, mal prihlásiť svoju pohľadávku prihláškou do konkurzu. Nakoľko žalobcovi vznikla pohľadávka momentom odstúpenia od zmluvy, jednalo sa o pohľadávku na vrátenie plnenia. Keďže žalobca pohľadávku neprihlásil, právo na jej uplatnenie zaniklo.

Žalobca žiadal dovolanie zamietnuť a zaviazať dovolateľa na náhradu trov konania. V písomnom vyjadrení uviedol, že má pochybnosti o tom, či je dovolanie prípustné a podané včas. Súhlasil s tvrdením žalovaného, že odstúpil do zmluvy, v dôsledku čoho nastúpil režim podľa § 344 a nasl. Obch. zák. Žalovaný mal pravdepodobne na mysli § 351 Obch. zák., podľa ktorého odstúpením od zmluvy zanikajú všetky práva a povinnosti zo zmluvy. Výnimkou z uvedeného ustanovenia je však § 548 ods. 2 Obch. zák., podľa ktorého, ak zhotoviteľ odstúpil od zmluvy pre omeškanie objednávateľa a ak prekážka pre splnenie povinnosti objednávateľa nespočíva v okolnostiach vylučujúcich zodpovednosť (§ 374), patrí zhotoviteľovi cena, na ktorú má nárok na základe zmluvy. Od tejto ceny sa však odpočíta to, čo zhotoviteľ ušetril nevykonaním diela v plnom rozsahu. Nie je preto opodstatnené jeho tvrdenie, že navrhovateľovi nemôže patriť cena diela, keďže tá bola dohodnutá v zmluve, ktorá odstúpením zanikla. Dovolateľ sa nesprávne domáha aplikácie § 351 ods. 2 Obch. zák. na tento prípad, keďže v danom prípade nedošlo k plneniu pred odstúpením od zmluvy o dielo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), ktorý má sám právnické vzdelanie (§ 241 ods. 1 O. s. p.), proti rozsudku, ktorý možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že dovolanie je opodstatnené.

Žalobca v žalobe i v priebehu konania tvrdil, že odstúpil od zmluvy o dielo, pretože žalovaný meškal so zaplatením ceny časti vykonaného a odovzdaného diela. Tomuto tvrdeniu neodporoval ani žalovaný a z uvedenej skutočnosti vychádzal pri rozhodovaní aj odvolací súd.

Ide o situáciu upravenú v § 458 ods. 2 Obch. zák., podľa ktorého, ak zhotoviteľ odstúpil od zmluvy pre omeškanie objednávateľa a ak prekážka pre splnenie povinnosti objednávateľa nespočívala v okolnostiach vylučujúcich zodpovednosť (§ 374 Obch. zák.), patrí zhotoviteľovi cena, na ktorú má nárok podľa zmluvy, od ktorej sa odpočíta to, čo zhotoviteľ ušetril nevykonaním diela.

Odstúpením od zmluvy žalobcovi vznikla voči neskoršiemu úpadcovi pohľadávka vo výške určenej podľa citovaného zákonného ustanovenia (podľa žalobcu 4 399 519,-- Sk). Žalobca odstúpil od zmluvy 16. novembra 2005. Konkurz na majetok spoločnosti I., bol vyhlásený 12. apríla 2006. V čase vyhlásenia konkurzu už existovala peňažná pohľadávka žalobcu proti úpadcovi. Od vyhlásenia konkurzu bolo podľa § 14 ods. 1 písm. c/ zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len ZKV) možné pohľadávku proti úpadcovi uplatňovať len konkurznou prihláškou podľa § 20 ZKV. Predmetom súdneho konania pohľadávka mohla byť len pri splnení podmienky stanovenej v § 23 a § 24 ZKV, ak bola pohľadávka riadne prihlásená konkurznou prihláškou a správca alebo iný konkurzný veriteľ ju poprel. Žalobca však do konkurzu prihlásil len pohľadávku na zaplatenie ceny diela 488 019,- Sk, ktorej nezaplatenie bolo dôvodom pre odstúpenie od zmluvy. Žalobou uplatnenú pohľadávku 4 399 519,-- Sk prihláškou do konkurzu neprihlásil, takže mu ju súd nemohol priznať.

Odvolací v čase trvania konkurzného konania proti úpadcovi, žalobcovi priznal pohľadávku, ktorá nebola do konkurzu prihlásená a na súde nebola uplatnená v súlade s § 23 a 24 ZKV. Keďže jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, dovolací súd napadnuté uznesenie podľa § 243b O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd znovu o trovách pôvodného a dovolacieho konania (243d ods. 1 O. s. p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. januára 2010

JUDr. Peter Dukes , v. r.
predseda senátu